

3. The Karnataka Ministers Salaries and Allowances (Amendment) Bill, 1983.
4. The Code of Criminal Procedure (Karnataka Amendment) Bill, 1983.
5. The Karnataka Court Fees and Suits Valuation (Amendment) Bill, 1984.
6. The Karnataka Improvement Boards (Amendment) Bill, 1983.
7. The Karnataka Open Places (Prevention of Disfigurement) (Amendment) Bill, 1983.

ಶ್ರೀ ಕ. ಹಿ. ತಾನಪ್ತ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ನಿಯಮ 334ರ ಕೆಳಗೆ 3 ಮತ್ತು 4ನೇ ದಣ್ಡನೆ ಕರಿರು ಸಸ್ಯೋದ್ಯಾ ಅಗಿರುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೋಟೀಸ್ ಕೆಳಗಿಂದಿದೆ. ಅದು ಇದುವರೆಗೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ಸಸ್ಯೋದ್ಯಾ ಮಾಡಿ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಎರಡುವರೆ ವರ್ಷಗಳಾಗಿನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮೊದಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪಟ್ಟಿ ಪ್ರಕಾರ ಏನು ಇದೆ ಅದು ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ ಅಮೇಲೆ ಹೇಳಿ.

4. PRESENTATION OF REPORT

SRI M. VEERAPPA MOILY.—Sir, I beg to present the fourth Report of the Committee on Public Accounts on the Action taken by the Government on the recommendations Contained in the Eighth Report of the Committee on public Accounts 1980-82 (VI Assembly) on Finance Department and Housing and Urban Development Department.

MR. SPEAKER :—Reports Presented

5. ನಿಯಮ 334ರ ಕೆಳಗಿನ ಚರ್ಚೆ

ಘಟಯಾ : (I) ಶಾಸಕರಾದಂಥ ಶ್ರೀ ಜಿ.ಡಿ. ಸೋಮಪ್ಪನರವರ ಕಾಫಿ ತೋಟದ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರ ಗೆ ಧಾರಾ ಮಾಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಏರಪ್ಪ ಪೆಟೆಲಿಲ.—ಸರ್ವಾನ್ತಹ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಈ ವಿಕಾರವನ್ನು ಎತ್ತುವಾಗ ಸನ್ಯಾಸನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದರೆ ಬೆಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು. ಇದು ಸದನದ ಶಾಸಕರಾದಂಥ ಸನ್ಯಾಸನ್ಯ ಜೀ.ಡಿ. ಸೋಮಪ್ಪನರವರ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥ ವಿಜಾರ. ಸನ್ಯಾಸನ್ಯ ಶಾಸಕರಿಗೆ ಸಕಲೇತ್ತರವರದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಲೆ ಗ್ರಾಹಿಸುವ ಸರ್ವೇ ನಂ. 323-24ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಫಿ ತೋಟ ಇದೆ. ನಿನ್ನ ಒಂದನೇ ತಾರೀಖು ಕೆಳಗೆ ಸುಮಾರು ೨೩-೩೦ ರಿಂದ ೬-೦೦ ಗಂಟೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕಾಂತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜಿಲ್ಲಾ ಧಿಕಾರಿಗಳು, ಅರಣ್ಯ ಧಿಕಾರಿಗಳು, ಅಂತಹ ಸ್ವಾಧೀನಿಗಳಿಗೆ ಕೆಲವನ್ನರು, ತಹಸೀಲಾ ರೂಪರೂ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸುಮಾರು ೧೦-೧೫ ಜನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸೋಮಪ್ಪನರವರ ಬಂಗಳಿಗೆ ಕಾರನ್ನಿಂದ ಕೆಳಗಿಂಬಿಂಬಿ ಬಂದು ದೊಡ್ಡ ಹಗರಣ ದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ತೋಟವನ್ನು ಅಳತೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಿರೆ. ಈ ತರಹ ಒಬ್ಬ ಶಾಸಕರ ಮನಸೆಗೆ ರಾತ್ರಿ ೨-೦೦ ಗಂಟೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಆನಾಥ ಕಹಾಗಿ ಸುವರ್ಜಣಿಕರ ಎದುರುಗಳನ್ನು ಶಾಸಕರಿಗೆ ಅವಕೆಳಿಸಿ ಮಾಡಿದ್ದು. ಅವರ ಫೋರೆ ವಿತ್ತನ್ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕಿ ಬರುವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಹಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸುಭಿರ್ಯ, ನವರು ನಾಲ್ಕು ದು ವ ಶರ್ಕಾರಿಗಳ ಹಿಂದೆ ಈ ವಿಕಾರವನ್ನು ಇತ್ತಿರಾಗಿ ಇವರ ತೇಱಿನ ಸರ್ವೇಯಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಾದ್ದಾರ್ಥ ಒತ್ತುವರಿಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದುಗೆಲೇ, ಮತ್ತೊಂದುಗೆಲೇ, ನಡೆದಿಲ್ಲವೆಂದು ವರದಿ ಸರ್ಕಾರದಿಲ್ಲದೆ. ಅವರು ಕಂಡೂ ಪ್ರಸಂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅವಕೆಳಿಸಿದ ಅವರ ಗ್ರಾಹಕರು ಹೋಗಿ ಈ ರೀತಿ ಶಾಸಕರಿಗೆ ಅವವಾನ ಮಾಡಿದೆ ಬಂತ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರಿಂದ ಶಾಸಕರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶಾಸಕರಾಗಲ್ಲಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲ್ಲಿ, ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅವಕೆಳಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪೂರ್ತಿಕ್ರಿಯೆ ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ, ಎಂ.ಆಿ. ಗಳಿಗೆ ಮನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪೂರ್ತಿಕ್ರಿಯೆ ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ, ಎಂ.ಆಿ. ಗಳಿಗೆ ಮನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಉಪನರಹಿಂಹಬ್ಜನವರ ಹೇಡತಿಯ ಅವಕರಣ, ಶಾಸಕರ ವೇಲೆ ಹತ ಸಾಧನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ನಡೆದಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಟಿಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತೀಗಳ ಮೇಲೆ, ಶಾಸಕರ ಮೇಲೆ ಹತ ಸಾಧನೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅನಾವಶಕ. ಈ ರೀತಿಯಾದ ದೊಂಬಾರೋಪಣ ಏಕೆ? ಇದರಿಂದ ಶಾಸಕರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕೆ ಕಾಧ್ಯವೇ ಹೇಗೆ? ತಾವು ನವ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:— ಮೂನ್ಹೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಏಷಣೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹೇಳಬೇಕು? ಒಮ್ಮೆಂದೊಮ್ಮೆ ಚಾರ್ಚ್ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ.

Sri M. Veerappa Moily — I am bringing these facts to the notice of the Government. He has given that impression.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸಾರ್ಯಾರಾಯಣರಾವ್:— ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಶಾಸಕರ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಪಾಸ್ತಿಗಳ ಲೇಖ್ಯಾಜ್ಞಾತ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರು?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಡಿ. ಸೋಮಪ್ಪೆ:— ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಮಾಡಬೇರೆದ್ದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನೀನು ಯಾವ ವಲ್ಲಿದೇನೇನು ಇಂದಿರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪ್ರತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಥಿ ಹೊಗಿನನ್ನು ನಾನು ಎಲ್ಲಿದೇನೇನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಬಂಧು ಹೊಗಿನ ಹೇಳಿ ಅವರು ತವರೆಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಪ್ರಾಣ ವಾಡಿ ಕರೆಸಿತ್ತೇನು ನನ್ನ ಪುಗ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಆಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನನ್ನ ಮಾನಸ್ಯೇ ತೋಟಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಎದುರಾಗಿ ಉಲಿನಲ್ಲಿ ಜೀವುಗಳನ್ನು ಬೀಡಾಡಿಕೊಂಡು, ತೋಟವನ್ನು ಅಳತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಎನ್ನೇನು ಮಾಡಿದರೇ ಇನ್ನು ಪುದುಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಅದಕ್ಕೊಳ್ಳುವುದು ಉಳಿದೆನ್ನೇನೆ. ನಾನು ಏನಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ ಬಂದಳ ಬಳಿಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಿರುತ್ತಿದೆ, ಶಾಸಕರನಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದೆ. ಹಿಂದೆ ಇದೇ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿರುತ್ತಿರುವುದು ಸದಸ್ಯರಾದ ಮಾನಸ್ಯ ಎ. ಕೆ. ಸುಬ್ರಂಹ್ಮನರುಪ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾಡಿದಾಗ ಒಂದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಶಾರಿನನ್ನು ಆಗ್ತಿ ಸ್ವೇಚ್ಚಾ ಆಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವರದಿಯೂ ಕೂಡಾ ಹೋಗಿದೆ. ಅದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೋಗಿ ಜನರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ದೇವಿಷದ ಭಾವನೆ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಭಾವಣಗಳನ್ನು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಹ ಜನರು ನನ್ನನ್ನು ಆಶೀರ್ವಾದಿಸಿ, ಅರಿಸಿ ಕಟ್ಟಿಹಿಡಿದಾರೆ. ಈಗಲೂ ಪನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿ. ಇಂಥಂತಹ ತರಾತುರಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದು ಏನು ಇತ್ತು, ಎನ್ನು ಪುದರ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿಯನ್ನು ಸಭೀಯ ಮುಂದಿದಬೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಡಾ. ವಿ. ಎಸ್. ಅಚಾರ್ಯ:— ಒಬ್ಬ ಬಳಿಯ ವಿಚಾರನ್ನು ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಸತ್ಯಾಂಶ ಹೋರಿಗೆ ಬರಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್:— ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಿಂದ ನಿಜವಾಗಿಯಾಗಿ ಅವಮಾನವಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದು ಜನತೆಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿ. ಇದನ್ನು ಮನೆಮಾಡಿ ಹೇಳುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹಂಗಡೆ (ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಪ್ರಾಂತಿಕಗಳು):— ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿಲೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಅವಿಮಾನ ಮಾಡುವುದು ಅಥವಾ ಅನಾತ್ಮಿಯ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ದೇಶವು ಅಲ್ಲ, ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾದ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ನಾಳಿಯ ದಿವಸ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಮಾಹಿತಿ ಎಂದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಂದು ಬ್ರಿಕ್ಷ್ಯಾಪಿಂಬಿರು ಅನ್ನು ಹಿಡಿದರು. ಇದು ಅವರ ತೋಟದಿಂದ ಒಂದಿದೆಯಿಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಆ ಸಂಭಂಧದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಬಿಗಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಯಿದೆ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನು ಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲೀ, ಅವರು ಶಾಸಕರಾಗಿಲಿ, ಎಂ.ಪಿ. ಗಳಾಗಿಲಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿಲಿ, ಅದರ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಅವರು ಅನುಭವಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಸಕರಾಗಿಲೀ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿಲೀ, ಎಂ.ಪಿ. ಗಳಾಗಿಲೀ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎನ್ನುವುದು ಹೇಳತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಇದರ ವಿವರಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ, ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಳಿಯ ದಿವಸ ಕ್ಷೇತ್ರದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಡಿ. ಸೋಮಪ್ಪೆ:— ಯಾವ ಲಾಲಿಯನ್ನು ಓದಿದು? ಅದರ ನಂಬಿರು ಏನು, ಅದಾದಾ ತಂಗಿ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾದ ಮಂಟಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸಾರ್ಯಾರಾಯಣ ರಾಜ್:— ಇದು ಶಾಸಕರ ಗೌರವದ ಪ್ರತ್ಯೇಯಾಗಿರುವದ ರಿಂದ ಒಲ್ಲಾ ಓವರ್‌ಗಳನ್ನು ನಾಳಿ ಅದಾ ನಾಡಿದ್ದು ಕೆಂಡಬೇಕು.

ವಿಚಾರ : (ii) ಕಾರೇರಿ ನೀರು ತಪ್ಪಿಳಾನಾಡಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಹದೇಪ್:— ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕಬಿನಿ ಮತ್ತು ಕಾವೇರಿ ನೀರು ತಪ್ಪಿಳಾನಾಡಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಓದಿದ್ದೇನೆ. ಕಬಿನಿ ಮತ್ತು ಕಾವೇರಿ ಅಷ್ಟು ಕಟ್ಟುದಾರಿಗೆ ಬೇಸಿಗೆ